

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování sociálních služeb v obvodech města
Financing of Social Services in Districts of the City

Student: Markéta Kotasová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Hana Doleželová

Ostrava 2010

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.

7.5.2010 *Marek Kotalová*

Obsah

1	ÚVOD	1
2	POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTEM	3
2.1	Základní pojmy v oblasti sociálních služeb.....	3
2.2	Zřizovatelé a poskytovatelé sociálních služeb	7
2.3	Financování sociálních služeb.....	11
3	POSKYTOVÁNÍ A FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE VYBRANÝCH MĚSTSKÝCH OBVODECH	18
3.1	Sociální služby v městském obvodě Ostrava – Jih	19
3.2	Sociální služby v městském obvodě Poruba.....	23
4	KOMPARACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE VYBRANÝCH OBVODECH	29
4.1	Sociální služby pro seniory v městském obvodě Ostrava – Jih	29
4.2	Sociální služby pro seniory v městském obvodě Poruba	36
4.3	Srovnání sociálních služeb	41
5	ZÁVĚR.....	45
	SEZNAM LITERATURY	
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM GRAFŮ	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

V současné době hraje ve všech vyspělých státech významnou roli sociální politika. Sociální politika se stává neodmyslitelným atributem uspořádání společnosti. Velký význam má nejen v jednotlivých státech, ale rovněž i v Evropské unii, kde je tvořena a kontrolována Evropským hospodářským a sociálním výborem a financována prostřednictvím Evropského sociálního fondu.

Sociální politika je politika, jež se primárně orientuje na člověka, jeho rozvoj a kultivaci jeho životních podmínek, dispozic a k rozvoji jeho osobnosti a kvality života. Se sociální politikou se člověk setkává prakticky po celý svůj život. Sociální politika je systém aktivit a opatření, jež vedou k rozvoji a kultivaci lidské společnosti. Její realizace vyžaduje značnou část finančních zdrojů, hlavně těch veřejných.

Součástí sociální politiky a zároveň prostředek pro uskutečňování jejich úkolů a cílů je sociální zabezpečení, jež můžeme chápat jako soubor institucí, zařízení a opatření, jejichž prostřednictvím a pomocí se uskutečňuje předcházení, zmírňování a odstraňování následků sociálních událostí občanů. Jedním ze způsobů, jak předcházet následkům sociálních událostí, jsou **sociální služby**.

Bakalářská práce se zabývá právě problematikou sociálních služeb, jež jsou poskytovány městem. Důvodů pro zvolení tohoto tématu bylo několik. Navíc samotná otázka financování sociálních služeb je dlouhodobě diskutovanou problematikou, a proto je nanejvýš vhodné věnovat tomuto problému patřičnou pozornost. Autorka se zajímá o sociální oblast a v budoucnu by ráda pracovala v oblasti sociálních služeb.

Cílem této bakalářské práce je analyzovat financování sociálních služeb městem na příkladu vybraných městských obvodů a zhodnocení systému organizace sociálních služeb poskytovaných vybranými městskými obvody. Pro zpracování bakalářské práce byly vybrány dva městské obvody statutárního města Ostravy, a to městský obvod Ostrava – Jih a Ostrava Poruba. Důvodem pro zvolení těchto dvou městských obvodů byl přibližně stejný počet obyvatel.

Pro tuto bakalářskou práci byla stanovena **hypotéza**: Městské obvody statutárního města Ostravy organizují poskytování sociálních služeb stejným způsobem.

Bakalářská práce je rozdělena do tří částí.

Ve druhé kapitole s názvem *Poskytování sociálních služeb městem* jsou popsány základní pojmy, které souvisí s poskytováním sociálních služeb, jedná se o pojmy sociální služba, zařízení sociálních služeb, základní činnosti při poskytování sociálních služeb a oprávněné osoby. Dále jsou v druhé kapitole popsáni jednotliví zřizovatelé a poskytovatelé sociálních služeb a v neposlední řadě i financování sociálních služeb.

Třetí kapitola, jež je pojmenována jako *Poskytování a financování sociálních služeb ve vybraných městských obvodech*, seznamuje s problematikou poskytování a financování sociálních služeb ve vybraných městských obvodech, jimiž jsou Ostrava – Jih a Ostrava Poruba. Hlavním důvodem, pro zvolení těchto dvou městských obvodů z možných 23, byl přibližně stejný počet obyvatel.

V rámci čtvrté kapitoly *Komparace sociálních služeb ve vybraných městských obvodech* je provedena komparace sociálních služeb, jež jsou zaměřeny na seniory. Jedná se o pečovatelskou službu a pobytovou odlehčovací službu. Důvodem pro zvolení této cílové skupiny bylo, že sociální služby v obou vybraných městských obvodech poskytují sociální služby zaměřené především na tyto osoby. Komparace je provedena za poslední tři roky, tzn. za léta 2007 až 2009. Během tohoto období jsou sledovány výdaje úřadů jednotlivých městských obvodů se zaměřením na výdaje, jež jsou určeny na sociální služby. Je zde rovněž uveden přehled jednotlivých výdajů, jež jsou s poskytováním vybraných sociálních služeb spojeny.

V bakalářské práci je použito metody analýzy, syntézy a komparace. V první části s názvem *Poskytování sociálních služeb městem* je použita metoda analýza příslušné legislativy, analýza odborné literatury a syntéza. Ve druhé části *Poskytování a financování sociálních služeb ve vybraných městských obvodech* je použita metoda sběru dat, přímého rozhovoru s vedoucí odboru sociální péče Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih a s ředitelkou a ekonomkou Centra sociálních služeb, příspěvková organizace a analýza webových stránek srovnávaných městských obvodů. Metoda syntézy a komparace byla využita ve třetí části této práce s názvem *Komparace sociálních služeb ve vybraných obvodech*.

Bakalářská práce je zpracována k legislativě platné ke dni 14. dubna 2010.

2 POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTEM

Sociální služby jsou poskytovány lidem, kteří jsou společensky znevýhodněni např. z důvodu nepříznivého zdravotního stavu, z důvodu věku. Cílem sociálních služeb je zlepšit kvalitu života daných osob, případně je v maximální možné míře do společnosti začlenit, nebo společnost chránit před riziky, jejichž jsou tito lidé nositeli. Sociální služby zohledňují jak osobu uživatele, tak jeho rodinu, skupiny, do nichž patří, případně chrání rovněž zájmy širšího společenství.

V rámci druhé kapitoly jsou rozebrány základní pojmy spojené s poskytováním sociálních služeb, je zde nastíněna problematika zřizovatelů a poskytovatelů sociálních služeb a v neposlední řadě i financování sociálních služeb.

2.1 Základní pojmy v oblasti sociálních služeb

V úvodu popisované problematiky je nutné vymezit základní pojmy, které jsou upraveny v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“). Jedná se o tyto pojmy:

Sociální služba

Sociální službou se rozumí činnost nebo soubor činností, které zajišťují pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence jejich sociálního vyloučení.

Prostřednictvím sociálních služeb je poskytována pomoc, která musí být¹:

- *dostupná* z hlediska typu pomoci, územní dostupnosti, informační dostupnosti a samozřejmě také z hlediska ekonomického,
- *efektivní*, aby vyhovovala potřebě daného člověka,
- *kvalitní* z hlediska způsobu a rozsahu, který odpovídá současnému poznání a možnostem společnosti,
- *bezpečná* tak, aby neomezovala oprávněná práva a zájmy osob,

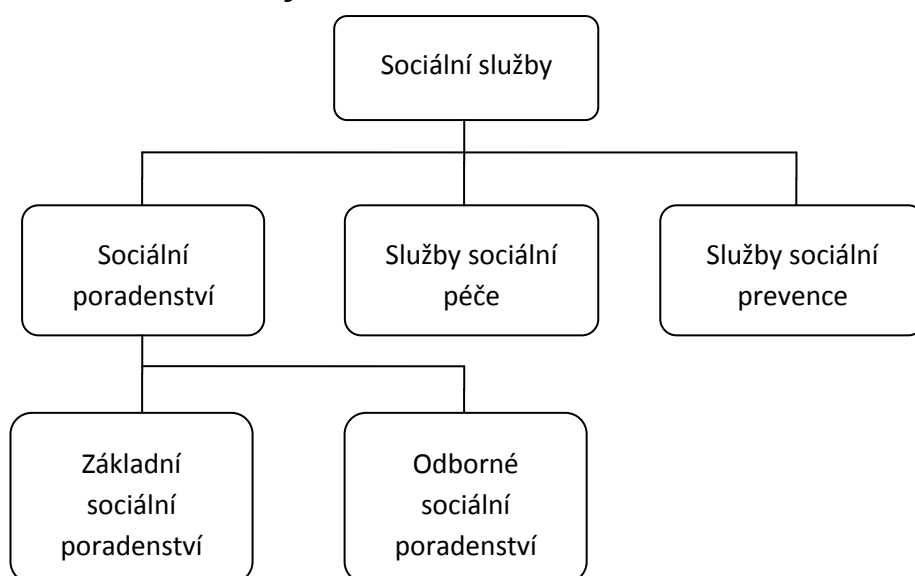
¹ Základní ukazatele z oblasti práce a sociálního zabezpečení v ČR, ve vývojových řadách a grafech (neprodejná účelová publikace), Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 1. vyd., Praha 2008. 60 s. ISBN 978-80-86878-84-3.

- *hospodárná tím způsobem, aby veřejné i osobní výdaje, které jsou používány na poskytnutí pomoci v maximální možné míře, pokrývaly objektivizovaný rozsah potřeb.*

V zákoně o sociálních službách jsou uvedeny dvě zásady, které je nutné při poskytování sociálních služeb dodržovat. Jedná se o to, že *každá osoba má nárok na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení.* Druhou zásadou je, že *rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.*

Sociální služby v sobě zahrnují 3 druhy činností, a to sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence, jak je znázorněno v obrázku č. 2.1.

Obr. č. 2.1: Základní druhy sociálních služeb

Zdroj: Zákon o sociálních službách. Vlastní zpracování.

Sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb, kterou musí poskytovatelé vždy zajistit.

Základní sociální poradenství poskytuje osobám informace potřebné k řešení jejich nepříznivé sociální situace.

Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých sociálních skupin, a to v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí. Odborné sociální poradenství zahrnuje i práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Odborné sociální poradenství zahrnuje tři základní činnosti, a to zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a v neposlední řadě pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Služby sociální péče napomáhají zajistit osobám jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, cílem je zapojení do běžného života společnosti a v případě, kdy to není možné díky jejich stavu, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení. Mezi služby sociální péče se řadí např. osobní asistence, pečovatelská služba, odlehčovací služby, centra denních služeb a další.

Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou jim ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky, způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. Služby sociální prevence jsou například raná péče, azylové domy, domy na půl cesty, noclehárny atd.

Sociální služby mohou být poskytovány jako pobytové, ambulantní nebo terénní. *Pobytové služby* jsou služby, které jsou spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb. *Ambulantními službami* se rozumí služby, jež nejsou spojeny s ubytováním. Jedná se o služby, za kterými osoba dochází, je doprovázena nebo

dopravována do zařízení sociálních služeb. *Terénní služby* jsou služby, které jsou osobě poskytovány v jejím přirozeném sociálním prostředí.

Zařízení sociálních služeb

Za účelem poskytování sociálních služeb jsou zřizovány zařízení sociálních služeb. Na základě zákona o sociálních službách může být zřízeno několik zařízení sociálních služeb. Jedná se například zařízení, jako jsou centra denních služeb, azylové domy, noclehárny, pracoviště rané péče a další.

Základní činnosti při poskytování sociálních služeb

Zákon o sociálních službách vymezuje několik činností, jež jsou spojovány s poskytováním sociálních služeb. Další činnosti při poskytování sociálních služeb mohou být zajišťovány dobrovolně.

Činnosti, které jsou podle zákona o sociálních službách spojovány s poskytováním sociálních služeb, jsou následující:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- sociální poradenství,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- telefonická krizová pomoc,
- nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností.

Oprávněné osoby

Zákon o sociálních službách vymezuje určité osoby, jimž mohou být poskytovány sociální služby a příspěvek na péči, v případě, že splní podmínky stanovené v tomto zákoně.

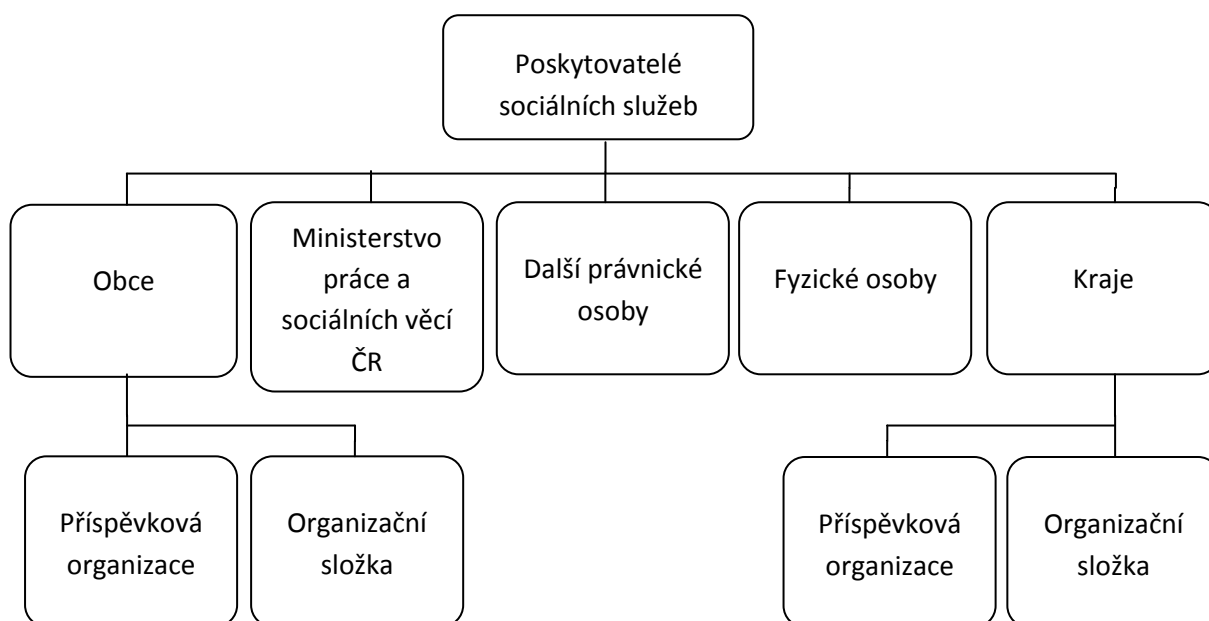
2.2 Zřizovatelé a poskytovatelé sociálních služeb

Státní správu na úseku sociálních služeb vykonává Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, jako ústřední orgán, dále pak krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a okresní správy sociálního zabezpečení.

Přenesenou působnost v oblasti sociálních služeb vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností a krajské úřady.

Po splnění podmínek, které jsou stanoveny v zákoně o sociálních službách, mohou být poskytovateli sociálních služeb územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a jím zřízené organizační složky státu. Přehled poskytovatelů sociálních služeb je zachycen v obrázku č. 2.2.

Obr. č. 2.2: Poskytovatelé sociálních služeb

Zdroj: Zákon o sociálních službách. Vlastní zpracování.

Ústředním orgánem na úseku sociálních služeb je *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR*. Toto ministerstvo může zřizovat zařízení sociální péče. V současné době je zřizovatelem specializovaných ústavů s celostátní působností. Hlavním úkolem ministerstva je příprava dlouhodobých systémových opatření a příslušných právních předpisů a podpora rozvoje kvality poskytovaných sociálních služeb.

Kraje mohou v rámci své samostatné působnosti zřizovat stejně jako obce své vlastní organizační složky bez právní subjektivity nebo příspěvkové organizace se samostatnou právní subjektivitou. V sociální oblasti byly krajům svěřeny určité kompetence. Jedná se o povinnost pečovat v souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi o komplexní územní rozvoj, zejména o vytvoření podmínek pro rozvoj sociální péče. Kraje poskytují dotace z vlastních prostředků občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným právnickým a fyzickým osobám působícím na území kraje v oblasti sociálních služeb². Kraje rovněž ze svého rozpočtu poskytují dotace obcím a kontrolují jejich využití.

Obce organizují a poskytují občanům sociální péči. Při vyhledávání občanů, jež potřebují sociální péči, mohou spolupracovat se státními orgány, občanskými sdruženími, církvemi, charitativními a jinými organizacemi a jednotlivci. Obce mohou v rámci své samostatné působnosti zřizovat sociální služby buď jako vlastní organizační složky bez právní subjektivity, nebo jako příspěvkové organizace, které mají samostatnou právní subjektivitu. Pověřený obecní úřad rozhoduje o poskytování příspěvku na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže i příspěvku úplně nebo prakticky nevidomým. Obcím s rozšířenou působností byly svěřeny pravomoci, jež se týkají především rozhodování o poskytování dávek sociální péče. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může rozhodovat o poskytování jednorázových příspěvků na opatření zvláštních pomůcek občanům tělesně, zrakově a sluchově postiženým, dále rozhoduje o poskytnutí příspěvku na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla, příspěvku na provoz motorového vozidla, příspěvku na úpravu bytu apod.

² Průša, L.: *Ekonomie sociálních služeb*. 2 vyd., Praha: ASPI, a. s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

*Město*³ jako územní samosprávný celek má povinnost pečovat o své občany, s tím je spojována i povinnost zajišťování sociálních služeb. Některá města zpracovávají tzv. komunitní plán. Posláním komunitního plánování je především zajišťování místní dostupnosti sociálních služeb, případně souvisejících aktivit, bez nichž by pomoc a podpora osobám v nepříznivé sociální situaci byla neúplná (např. vzdělávání, volnočasové aktivity, alternativní doprava pro lidi s handicapem, dobrovolnictví apod.)⁴. Na území města se nachází mnoho poskytovatelů sociálních služeb. Mohou zde být zařízení sociálních služeb, jež zřídilo dané město, zařízení zřízené krajem, fyzickou nebo právnickou osobou, případně Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.

V České republice mohou být zřizovateli a poskytovateli sociálních služeb také *nestátní neziskové organizace*. Nestátní poskytovatelé sociálních služeb vznikají jako právnické osoby. V současné době se mohou poskytovatelé zakládat v právní formě občanských sdružení, obecně prospěšných společností a církevních právnických osob. Zvláštním druhem nestátní neziskové organizace jsou nadace, které ale nemohou samy sociální služby poskytovat, mohou se pouze podílet na jejich financování.

V neposlední řadě mohou být zřizovateli a poskytovateli sociálních služeb v České republice také *fyzické osoby*, jenž musí být bezúhonné a odborně způsobilé podle zákona o sociálních službách.

Registrace poskytovatelů sociálních služeb

Sociální služby lze poskytovat pouze na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb, které vzniká rozhodnutím o registraci, jež vydá krajský úřad příslušný podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu fyzické osoby nebo sídla právnické osoby, případně podle umístění organizační složky zahraniční právnické osoby na území České republiky. V případě, že zřizovatelem poskytovatele sociálních služeb je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, podléhá registrace

³ Město je obec, která má více než 3000 obyvatel, pokud tam na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Z toho důvodu platí pro města stejná práva a povinnosti jako pro obce.

⁴ Komunitní plánování sociálních služeb Ostrava [on-line]: *Komunitní plánování* [Citováno dne: 19.2.2010]
Dostupné z: <http://www.kpostrava.cz/komunitni-planovani/>

tomuto ministerstvu. Podmínkou registrace je podání písemné žádosti o registraci, bezúhonnost a odborná způsobilost všech fyzických osob, které budou sociální služby přímo poskytovat, zajištění hygienických podmínek, pokud budou sociální služby přímo poskytovány v zařízeních sociálních služeb, vlastnické nebo jiné právo k objektu nebo prostorám, v nichž budou sociální služby poskytovány, zajištění materiálních a technických podmínek odpovídajících druhu poskytovaných služeb a v neposlední řadě skutečnost, že na majetek fyzické nebo právnické osoby, která je žadatelem o registraci, nebyl prohlášen konkurz nebo proti ní nebylo zahájeno konkursní nebo vyrovnávací řízení anebo nebyl návrh na prohlášení konkurzu zamítnut pro nedostatek majetku. Krajský úřad zároveň vede i registr poskytovatelů sociálních služeb, který spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Registraci podléhají fyzické i právnické osoby, ale také organizační složky státu nebo územních samosprávných celků, jehož jménem bude sociální služby poskytovat organizační složka územně samosprávného celku. Registraci může registrující orgán také zrušit, a to zejména pokud poskytovatel sociálních služeb přestane splňovat podmínky registrace podle zákona o sociálních službách, nebo zvláště závažně poruší své povinnosti a v důsledku toho mu byla uložena sankce za správní delikt, nebo nesplňuje standardy kvality poskytovaných služeb a tento nedostatek neodstraní. O zrušení registrace může požádat i sám poskytovatel, a to v případě, že se rozhodne svou činnost ukončit.

Inspekce poskytování sociálních služeb

Tuto inspekci provádí registrující orgán, tedy příslušný krajský úřad. Předmětem inspekce je kontrola plnění podmínek stanovených pro registraci poskytovatelů sociálních služeb a kvalita poskytovaných sociálních služeb.

Při zjištění negativních výsledků inspekce může dojít ke zrušení registrace, v případě že poskytovatel nenapravil nežádoucí stav prostřednictvím opatření, která mu byla uložena při inspekci.

Sociální pracovník a pracovník v sociálních službách

Sociální pracovník je osoba vykonávající sociální služby. Úkolem sociálního pracovníka je služby koordinovat, vyhledávat klienty, případně služby plánovat

a hodnotit. K výkonu tohoto povolání je zapotřebí způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, zdravotní a odborná způsobilost. Činnost sociálního pracovníka nelze vykonávat bez minimálně vyššího odborného vzdělání specializovaného na sociální práci. Podle zákona o sociálních službách mají sociální pracovníci povinnost dále se vzdělávat tím, že absolvují speciální vzdělání zajišťované vysokými a vyššími odbornými školami, účastní se akreditovaných kurzů, odborných stáží a školicích akcí.

Pracovník sociálních služeb je podle zákona o sociálních službách ten, kdo vykonává přímou obslužnou péči o osoby v ambulantních nebo pobytových zařízeních sociálních služeb, dále odpovídá za základní výchovnou nepedagogickou činnost a pečovatelskou činnost v domácnosti osoby.

Pracovník v sociálních službách musí být také způsobilý k právním úkonům, bezúhonný, zdravotně a odborně způsobilý. Každý pracovník v sociálních službách musí být minimálně absolventem akreditovaného kvalifikačního kurzu.

V oblasti sociálních služeb figurují kromě sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách také zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci.

2.3 Financování sociálních služeb

Nejdůležitějším příjmem měst jako poskytovatelů sociálních služeb jsou finanční prostředky poskytované formou *dotací ze státního rozpočtu* z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Tyto dotace jsou určeny na zajištění poskytování sociálních služeb poskytovatelům, jež jsou zapsáni v registru. Dotace ze státního rozpočtu slouží na financování běžných výdajů, jež souvisí s poskytováním sociálních služeb v souladu se zpracovaným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb. Dotace jsou poskytovány prostřednictvím rozpočtu kraje, který tuto činnost vykonává v rámci své přenesené působnosti. Žádost o poskytnutí dotace podává Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR krajský úřad. Dotace bude do rozpočtu kraje přidělena na základě rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu⁵.

⁵ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Dotace z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí ČR je krajskému úřadu poskytnuta na zajištění spolupráce s ostatními poskytovateli sociálních služeb a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností v případě, kdy poskytovatel sociálních služeb ukončil poskytování sociálních služeb z důvodu ukončení jeho registrace, pozbytí její platnosti nebo z jiných důvodů, a osoby, jimž byla sociální služba tímto poskytovatelem dosud poskytována, se nacházení v bezprostředním ohrožení jejich práv a zájmů a nejsou schopny samy si zajistit pokračování poskytování sociální služby.

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR poskytuje prostřednictvím rozpočtu kraje dotace obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností na zajištění osoby, již není sociální služba poskytována, a nachází se v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví. Dotace je určena na poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu. Místní příslušnost se určuje podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu dané osoby.

Dalším zdrojem financování sociálních služeb z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí ČR jsou *účelové dotace*, na něž není právní nárok. Jsou určeny poskytovatelům, kteří jsou zapsáni v registru. Jedná se o dotace ze státního rozpočtu na podporu sociálních služeb, jež mají celostátní či nadregionální charakter, dále na činnost rozvojové povahy⁶ nebo v případě mimořádných situací. Na financování těchto činností se mohou kromě účelových dotací podílet také programy financované v rámci Strukturálních fondů Evropských společenství a dalších programů Evropských společenství.

Podle zvláštního zákona⁷ mohou být sociální služby hrazeny prostřednictvím *dotací z rozpočtu obce i kraje*. Dotace z rozpočtů územních samosprávných celků jsou určeny k financování běžných výdajů, které souvisejí s poskytováním sociálních služeb. Tyto dotace jsou určeny poskytovatelům sociálních služeb zapsaným v registru.

⁶ Činností rozvojové povahy se rozumí zejména vzdělávání pracovníků v sociálních službách, podpora kvality sociálních služeb, zpracování střednědobých plánů krajů a obcí v oblasti sociálních služeb.

⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

V neposlední řadě patří mezi zdroje financování *úhrady od klientů sociálních služeb*. Z větší části by měl tuto úhradu pokrýt příspěvek na péči. Výše úhrady je regulována tak, aby byla daná sociální služba pro klienty finančně dostupná.

Podle zákona o sociálních službách rozlišujeme sociální služby poskytované bez úhrady nákladů, za částečnou náhradu nebo za plnou náhradu. Úhradu nákladů za poskytované sociální služby hradí osoba, které je služba určena, a to ve výši sjednané ve smlouvě, jež je uzavřena s poskytovatelem služby. V případě, že daná osoba nemá příjem nebo její příjem nepostačuje na pokrytí služeb, může se poskytovatel dohodnout na spoluúčasti na úhradě s osobou blízkou, případně s jinou fyzickou nebo právnickou osobou.

Pokud jsou smlouvou sjednány další činnosti, které jsou nad rámec tzv. základních činností, může být požadována úhrada až do výše skutečných nákladů za tyto činnosti. Zákon, respektive vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, určuje maximální výše úhrad, díky čemuž se poskytovatel s uživatelem musí ve smlouvě dohodnout, jaká konkrétní částka musí být uhrazena. Tato částka nesmí překročit maximální limit⁸.

Bez úhrady nákladů jsou poskytovány tyto služby⁹:

- sociální poradenství,
- raná péče,
- telefonická krizová pomoc,
- tlumočnické služby,
- krizová pomoc,
- služby následné péče,
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi,
- sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením,
- terénní programy,
- sociální rehabilitace,

⁸ Finance.cz [on-line]; *Sociální podpora; Sociální služby; Úhrada za poskytnuté sociální služby*; [citováno 30.11.2009]

Dostupné z: <http://www.finance.cz/socialni-podpora/informace/socialni-sluzby/uhrada/>

⁹ MATOUŠEK, O.: *Sociální služby*. Praha: Portál, s. r. o., 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

- sociální služby v kontaktních centrech a nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež,
- služby sociálně terapeutických dílen.

Služby poskytované za úhradu se dělí na služby pobytové, asistenční a azylové.

U *pobytových služeb* se hradí za ubytování, stravu a péči poskytovanou ve sjednaném rozsahu, a to v týdenních stacionářích, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory a zdravotnických zařízeních ústavní péče.

Maximální výše úhrady za stravu a ubytování je upravena prováděcím předpisem. Po úhradě nákladů na stravu a ubytování musí zůstat dané osobě alespoň 15 % jejího příjmu. Úhrada za péči se stanoví při poskytování pobytových služeb, s výjimkou týdenních stacionářů, ve výši přiznaného příspěvku a u pobytových služeb v týdenních stacionářích maximálně ve výši 75 % přiznaného příspěvku.

Při poskytování *asistenčních služeb* se platí za základní činnosti v rozsahu stanoveném smlouvou. Mezi asistenční služby jsou řazeny následující sociální služby¹⁰:

- osobní asistence,
- pečovatelské služby,
- tísňová péče,
- průvodcovské a předčitatelské služby,
- odlehčovací služba,
- služby v centrech denních služeb,
- služby v denních stacionářích,
- pobytové služby v centrech sociálně rehabilitačních služeb,
- služby v chráněném bydlení.

¹⁰ MATOUŠEK, O.: *Sociální služby*. Praha: Portál, s. r. o., 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

Klienti jednotlivých služeb hradí úhradu za základní činnosti v rozsahu, který je uveden ve smlouvě. Maximální výše úhrady je rovněž stanovena prováděcím předpisem.

Mezi azylové služby řadíme služby, jež jsou poskytovány v azylových domech, domech na půl cesty, terapeutických komunitách a zařízeních následné péče.

Klienti hradí úhradu za ubytování a stravu v rozsahu stanoveném smlouvou. Osoby, jimž jsou poskytovány sociální služby v terapeutických dílnách, hradí úhradu za stravu v rozsahu, jenž je dohodnut ve smlouvě. Maximální výše úhrady je stanovena prováděcím předpisem. Za sociální služby, jež jsou poskytovány v noclehárnách, hradí osoby úhradu ve výši, kterou stanoví poskytovatel. Za poskytování sociálních služeb v nízkoprahových denních centrech hradí osoby úhradu za stravu ve výši stanovené poskytovatelem.

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je určen k posílení kompetencí osob, které jsou závislé na pomoci jiné osoby a pečujícího prostředí tak, aby si mohla každá osoba individuálně zvolit pro ni nejúčelnější způsob zajištění potřeb.

Příspěvek na péči je jedinou peněžitou dávkou systému sociálních služeb. Je konstruován jako tzv. příspěvek na hlavu. Poskytnutí dotace na hlavu umožní, aby si klient sám rozhodl o způsobu zabezpečení svých potřeb. Cílem poskytování je, aby ten, kdo potřebuje péči, byl finančně alespoň do určité míry samostatný a mohl zaplatit za službu, kterou potřebuje, předpokládá se totiž, že k úplné úhradě služby budou kromě příspěvku na péči použity i jiné zdroje.

Příspěvek na péči je odstupňován podle míry závislosti, přičemž jeho hodnota je primárně odvozena od obvyklých nákladů spojených s péčí. Příspěvek na péči umožňuje zabezpečovat péči v přirozeném prostředí.

Příspěvek na péči náleží těm osobám, které jsou především z důvodu nepříznivého zdravotního stavu závislé na pomoci jiné osoby, a to v oblasti běžné denní péče o vlastní osobu a v soběstačnosti. Péčí o vlastní osobu se rozumí takové denní úkony, které se týkají zajištění či přijímání stravy, osobní hygieny, oblékání a pohybu apod. Soběstačnost představují úkony, které umožňují dané osobě účastnit

se na sociálním životě. Mezi tyto úkony patří např. schopnost komunikovat, nakládat s penězi či předměty osobní hygieny, uvařit si, mytí nádobí, běžný úklid v domácnosti, péče o lůžko a další.

Příspěvek na péči není určen pro osobu, jež zajišťuje péči, ale náleží osobě, o níž má být pečováno. Příspěvek na péči nemůže být přiznán dítěti, které je mladší než jeden rok.

Žádost o poskytnutí příspěvku na péči se podává na předepsaném tiskopisu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR na obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jejímž spádovém území má žadatel trvalý nebo hlášený pobyt. Řízení o poskytnutí příspěvku může být rovněž zahájeno z moci úřední, a to v případě, že daná osoba není schopna jednat samostatně a nemá zástupce. O poskytnutí příspěvku rozhodne obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě sociálního šetření, které provádí sociální pracovník a zdravotního posudku, jež poskytne posudkový lékař úřadu práce.

Určující pro přiznání výše příspěvku na péči je zdravotní stav žadatele a jeho věk, na základě kterého je stanoven stupeň závislosti na pomoci jiné osoby. Jednotlivé sazby příspěvku na péči jsou zobrazeny v tabulce č. 2.1. Podle zákona o sociálních službách jsou rozlišovány 4 stupně závislosti na pomoci jiné osoby. Míra závislosti se určí počtem úkonů, jež jsou vyjmenovány v zákoně o sociálních službách, které není daná osoba schopna samostatně zvládnout. Závislost na pomoci jiné osoby se dělí do těchto 4 stupňů:

- lehká závislost,
- středně těžká závislost,
- těžká závislost,
- úplná závislost.

Tab. 2.1: Výše příspěvku na péči

Stupeň závislosti	Výše příspěvku na péči (Kč/měsíc)	
	Osoba mladší 18 let	Osoba starší 18 let
Lehká závislost	3000	2000
Středně těžká závislost	5000	4000
Těžká závislost	9000	8000
Úplná závislost	12000	12000

Zdroj: Zákon o sociálních službách. Vlastní zpracování.

Nárok na příspěvek vzniká dnem, kdy osoba, která potřebuje pomoc jiné osoby, splní podmínky stanovené v zákoně o sociálních službách.

Příspěvek se vyplácí každý měsíc prostřednictvím obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Pokud nemůže být příjemce tato osoba, je příjemcem namísto ní zákonný zástupce případně jiná fyzická osoba, které byla nezletilá oprávněná osoba svěřená do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

3 POSKYTOVÁNÍ A FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE VYBRANÝCH MĚSTSKÝCH OBVODECH

V rámci třetí kapitoly jsou popisovány jednotlivé sociální služby, jež jsou poskytovány městskými obvody statutárního města Ostravy, a to městským obvodem Ostrava – Jih a městským obvodem Poruba.

Ostrava je na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, statutárním městem. Katastrální území města Ostravy se dělí na 23 městských obvodů, jejichž názvy jsou uvedeny ve Statutu města Ostravy¹¹. Tímto statutem jsou rovněž upraveny vnitřní poměry ve věcech správy statutárního města. Občané¹² statutárního města Ostravy volí členy zastupitelstva města a členy zastupitelstva městských obvodů. Statutární město i městské obvody zřizují své orgány, které vykonávají samostatnou a přenesenou působnost. Statutární město vykonává svou působnost na základě zákona o obcích¹³, působnost jednotlivých obvodů je upravena Statutem města Ostravy.

Ostrava je město nacházející se na rozhraní Moravy a Slezska, jež se dříve dostalo do povědomí lidí hlavně díky vysoké koncentraci průmyslu. Dnes se jedná o metropoli Moravskoslezského kraje a zároveň díky počtu obyvatel, jež k 31. prosinci 2009 činil 314 467, o třetí největší město v České republice. Statutární město Ostrava je sídlem krajského úřadu Moravskoslezského kraje i okresu Ostrava – město. Ve městě nalezneme rovněž biskupa ostravsko – opavské diecéze a čtyři památkové zóny.

Sociální služby v obvodech

Jednotlivé městské obvody mohou rozhodnout, zda budou sociální služby poskytovat prostřednictvím svých odborů nebo zda za tímto účelem zřídí příspěvkovou organizaci.

Zastupitelstva jednotlivých městských obvodů rozhodují o poskytování dotací a bezúročných půjček občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným

¹¹ Obecně závazná vyhláška č. 11/2000, Statut města Ostravy.

¹² Občany města jsou fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky a jsou ve městě hlášeny k trvalému pobytu.

¹³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

právníckým nebo fyzickým osobám působícím v oblasti sociálních služeb a návratných finančních výpomocí vlastním příspěvkovým organizacím.¹⁴

Městský obvod je oprávněn jednat jménem statutárního města ve věci podání žádosti o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje, státních fondů, z fondů EU, z fondů kraje a dalších fondů národních a nadnárodních, popř. z jiných zdrojů.

O žádosti o poskytnutí dotace rozhoduje zastupitelstvo městského obvodu po udělení souhlasu rady města. V případě poskytnutí dotace ze státního rozpočtu je zastupitelstvo městského obvodu oprávněno výjimečně v odůvodněných případech rozhodnout bez předchozího souhlasu rady města, nevyžaduje-li přijetí dotace spolufinancování z rozpočtu města, v tomto případě je zastupitelstvo městského obvodu povinno bez zbytečného odkladu následně informovat radu města o svém rozhodnutí a zároveň uvést důvody nevyžádání si předchozího souhlasu rady města.¹⁵

Návrh smlouvy případně jiného právního úkonu, na jehož základě budou finanční prostředky poskytnuty, je městský obvod povinen včetně všech souvisejících dokumentů předložit radě města k posouzení a vyjádření, rovněž je povinen řídit se vyjádřením rady města v celém jeho rozsahu.

Poskytnutá dotace je příjmem statutárního města. Dotace bude využita městským obvodem v souladu s uzavřenou smlouvou.

Městské obvody v oblasti sociálních služeb plní úkoly, jež jsou jim svěřené do samostatné působnosti podle zákona o sociálních službách.

3.1 Sociální služby v městském obvodě Ostrava – Jih

Městský obvod Ostrava – Jih se skládá z částí Bělský Les, Dubina, Hrabůvka, Výškovice a Zábřeh. V současné době je obvod charakterizován jako nejlidnatější území Ostravy a tím i jako jedno velké sídliště. K 31. prosinci 2009 činil počet obyvatel 114 862.

¹⁴ Obecně závazná vyhláška č. 11/2000, Statut města Ostravy.

¹⁵ Obecně závazná vyhláška č. 11/2000, Statut města Ostravy.

Městský obvod Ostrava – Jih patří mezi obvody s největším počtem seniorů. V tabulce č. 3.1 je zachycen vývoj počtu obyvatel v městském obvodu Ostrava – Jih, z něhož je patrné, že populace v daném městském obvodu stárne, díky čemuž se dá předpokládat, že stále více obyvatel bude využívat sociální služby určené seniorům. Cílem a smyslem všech je co nejkvalitněji o ně pečovat, zpříjemnit jim možnost plnohodnotně žít a možnost zapojit se do běžného života. To se děje prostřednictvím pečovatelské služby v rámci Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih.

Tab. č. 3.1: Počet obyvatel v městském obvodu Ostrava – Jih v letech 2004 až 2009

Rok	osoby do 15 let	osoby nad 15 let	Celkem
2004	18715	97533	116248
2005	17888	97393	115281
2006	18317	99782	118099
2007	16421	101101	117522
2008	neuvedeno	neuvedeno	116378
2009	neuvedeno	neuvedeno	114862

Zdroj: Interní informace z matriky Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih. Vlastní zpracování.

Městský obvod Ostrava – Jih poskytuje sociální služby na území svého územního obvodu v rámci odboru sociální péče, prostřednictvím oddělení sociálních služeb.

Hlavním důvodem, proč jsou sociální služby poskytovány prostřednictvím odboru sociální péče, je menší finanční zátěž než u samostatné příspěvkové organizace a zároveň není nutné zaměstnávat další pracovníky, jelikož se o všechno starají přímo zaměstnanci odboru sociální péče, jichž je na stálý pracovní poměr zaměstnáno 33, dále je zaměstnáno 5 pracovníků na dohodu o pracovní činnosti, jedná se o pracovníky, kteří jsou k dispozici v noci a o sobotách a nedělích. Sociální služby jsou zajišťovány odborně způsobilými pečovatelkami, které jsou zaměstnankyněmi Statutárního města Ostravy, Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih¹⁶.

¹⁶ Dle interních informací poskytnutých vedoucí odboru sociální péče.

Podle podmínek zákona o sociálních službách je Městský obvod Ostrava – Jih registrován u Krajského úřadu Moravskoslezského kraje jako poskytovatel těchto sociálních služeb:

- pečovatelská služba
- odlehčovací služba pobytová.

Kromě výše uvedených sociálních služeb poskytuje odbor sociální péče Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih uživatelům sociálních služeb a dalším občanům aktivizační činnost pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením, která podporuje zdravý životní styl těchto osob zapojením do aktivního života společnosti a dále je prostřednictvím odboru sociální péče poskytováno základní sociální poradenství.

Financování sociálních služeb

Sociální služby poskytované prostřednictvím odboru sociální péče Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih jsou financovány z rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih. Návrh na výši přidělených finančních prostředků z rozpočtu podává odbor sociální péče. Odboru sociální péče jsou z rozpočtu přiděleny finanční prostředky na krytí provozních a osobních nákladů. Mzdové náklady zaměstnanců Úřadu městského obvodu Ostrava - Jih jsou součástí celkových mzdových nákladů za Úřad městského obvodu Ostrava – Jih. Návrh je sestavován podle metodiky, jež je každý rok předkládána Magistrátem města Ostravy. Podle této metodiky musely být provozní náklady na rok 2010 sníženy oproti roku 2009 o 5 %. Provozní náklady na rok 2010 činí celkem 2.540.000,- Kč.

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba poskytována Úřadem městského obvodu Ostrava – Jih je terénní sociální službou, jež je poskytována od pondělí od neděle od 7.00 hodin do 19:00 hodin. Tato služba je poskytována občanům v jejich domácnostech nebo v Domovech s pečovatelskou službou. V průběhu roku 2009 byla tato služba poskytnuta celkem 651 klientům.

V rámci pečovatelské služby je zajištěn rovněž rozvoz obědů, který probíhá denně od 8:00 hodin do 14:00 hodin. Cena jednoho oběda je stanovena ve výši

53,- Kč. Uživatelé mají možnost vybrat si od pondělí do pátku ze tří druhů jídel. Uživatelé mohou využít služeb donášky jídel, případně se mohou přijít stravovat do domova s pečovatelskou službou. Maximální kapacita rozvezených obědů je 260 obědů za den.

Odbor sociální péče zřídil na území městského obvodu Ostrava – Jih dva domovy s pečovatelskou službou. *Domov s pečovatelskou službou na ulici Horymírově* byl otevřen na počátku roku 1995. Kapacita domova je 159 bytů, z nichž je 8 bezbariérových. Součástí domova je rovněž jídelna, již mohou využívat i lidé z blízkého okolí, bufet, venkovní terasa a zahrada s altánem. V domově se nachází i ordinace zubního lékaře, kadeřník a Agentura domácí ošetrovatelské péče, která zajišťuje odborné zdravotnické úkony, mezi něž patří např. převazy a injekce. *Domov s pečovatelskou službou na ulici Odborářská* je tvořen 5 bloky, v nichž se nachází 168 bytů. V domově sídlí pečovatelská služba, jež nabízí své služby nejen obyvatelům domova, ale i dalším seniorům v obvodě. Zvláštní postavení v rámci pečovatelské služby má Zařízení denního pobytu pro seniory s nepřetržitým provozem. Pro řešení naléhavých potřeb seniorů a občanů se zdravotním postižením je v domově zřízen přechodný pobyt s kapacitou 14 pohotovostních lůžek. Odbor sociální péče rovněž provozuje 5 *klubů důchodců*, prostřednictvím kterých důchodci společně navštěvují divadelní představení, chodí na vycházky a jezdí na různé zájezdy.

V rámci pečovatelské služby je poskytována přiměřená podpora a pomoc seniorům a zdravotně postiženým občanům při zvládání péče o vlastní osobu a domácnost, jež umožňuje daným osobám setrvání v jejich domácím prostředí co nejdéle, zachová přirozený životní styl, individualitu jednotlivce a jeho společenský život.

Prostřednictvím poskytované podpory a pomoci jsou uživatelé vedeni k překonání či zmírnění překážek, jež jsou zapříčiněny nepříznivým zdravotním stavem, chronickým onemocněním či věkem. Poskytované sociální služby zachovávají a rozvíjejí důstojný život těch, kteří je využívají, jsou bezpečné a odborné.

Mezi úkony, jež jsou poskytovány Úřadem městského obvodu Ostrava – Jih v rámci pečovatelské služby patří pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským okolím.

Pobytová odlehčovací služba

Pobytová odlehčovací služba poskytována prostřednictvím Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih, je poskytována v Zařízení denního pobytu pro seniory s nepřetržitým provozem. Maximální kapacita tohoto zařízení je 14 lůžek, pro ubytování zájemců o tuto službu je přizpůsobeno celkem 9 pokojů, z toho 5 dvoulůžkových a 4 jednolůžkové pokoje. V roce 2009 využilo tuto službu 69 osob.

Služba je přednostně určena občanům městského obvodu Ostrava – Jih. Pokud není kapacita zcela využita, mohou tuto službu využívat i senioři a zdravotně postižení občané jiných obcí v rámci Moravskoslezského kraje.

V rámci zajišťované odlehčovací pobytové služby je poskytována potřebná pomoc a podpora seniorů a zdravotně postižených občanů, kteří z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení nemohou zůstat sami ve svém přirozeném domácím prostředí i za předpokladu zajištění pomoci terénní pečovatelské služby. Tato služba je rovněž určena pro rodiny k zajištění potřebné péče o jejich příbuzné po nutnou dobu a možnost nezbytného odpočinku.

V rámci odlehčovací pobytové služby v Zařízení denního pobytu pro seniory s nepřetržitým provozem jsou poskytovány tyto služby: pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským okolím a tzv. fakultativní úkon, jímž se rozumí podání léku.

3.2 Sociální služby v městském obvodě Poruba

Městský obvod Poruba je vymezen katastrálními územími Poruba a Poruba – sever. Jedná se o druhý nejlidnatější obvod statutárního města Ostravy, počet obyvatel k 31. prosinci 2009 činil 70 789. Vývoj obyvatel od roku 2004 do roku

2009 podle věkového rozdělení a podle pohlaví znázorňuje tabulka č. 3.2. Z číselných údajů uvedených v tabulce vyplývá, že počet mužů a žen do věku 15 let se neustále snižuje, díky čemuž obyvatelstvo v městském obvodu Poruba stárne. Z čehož lze vyvodit závěr, že stále více osob bude využívat sociální služby určené pro seniory.

Tab. č. 3.2: Počet obyvatel v městském obvodu Poruba v letech 2004 až 2009

Rok	Muži do 15 let	Ženy do 15 let	Muži nad 15 let	Ženy nad 15 let	Celkem
2004	4896	4725	30117	33955	73693
2005	4768	4664	29912	33808	73152
2006	4580	4478	29285	33206	71549
2007	4545	4409	29484	33287	71725
2008	4401	4235	29528	33375	71539
2009	4253	4071	29542	33327	71193

Zdroj: Interní zdroje z matriky Úřadu městského obvodu Poruba. Vlastní zpracování.

Městský obvod Poruba poskytuje sociální služby prostřednictvím Centra sociálních služeb, příspěvková organizace. Tato příspěvková organizace byla zřízena usnesením Zastupitelstva městského obvodu Poruba.

Hlavním důvodem pro zřízení příspěvkové organizace byl důvod větší průhlednosti a čitelnosti nákladů, tzn., že vedení je v současné době lépe schopné určit přesné náklady na jednu sociální službu, a to díky přesnému určení všech osob, které se na poskytování dané sociální služby podílejí, jelikož jejich plat se na dané službě určitým procentem podílí. U sociálních služeb poskytovaných městským úřadem jsou tyto údaje více zkreslené, neboť na účetnictví se podílí např. 3 pracovníci, kteří dostávají určité procentní příplatky ke mzdám, ale zároveň nejsou tyto příplatky započítávány do nákladů na sociální služby jako u příspěvkové organizace, kde funkci účetní zastává pouze jediná osoba¹⁷.

Hlavním účelem zřízení bylo zajištění komplexních sociálních služeb v oblasti bio-psycho-sociálních potřeb občanů se zaměřením na služby sociální péče a služby sociální prevence, včetně zajištění provozu v Domě s pečovatelskou službou

¹⁷ Dle interních informací poskytnutých paní ředitelkou.

ASTRA, Domě s pečovatelskou službou na ulici Průběžná, v Domově pro matky s dětmi, v Azylovém zařízení a Noclehárně pro lidi bez přístřeší. Vedle hlavní činnosti je prostřednictvím Centra sociálních služeb zajišťována i doplňková činnost, kterou tvoří výstavní činnost, organizace a pořádání akcí a aktivit, umožnění reklamní činnosti, správa vlastního a svěřeného majetku a pronajatých nebytových prostor s právem ponechat tento majetek do užívání třetím osobám. Organizace je oprávněna provozovat tuto doplňkovou činnost navazující na hlavní účel činnosti za předpokladu, že nenaruší plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně¹⁸.

Centrum sociálních služeb zřizuje za účelem poskytování sociálních služeb několik zařízení sociálních služeb, jež jsou dále rozebrány.

Dům s pečovatelskou službou Astra

Dům s pečovatelskou službou Astra se nachází na ulici Ivana Sekaniny v Porubě. Kapacita tohoto zařízení je 51 bytů I. kategorie (z toho je 46 bytů o velikosti 0 + 1 a 5 bytů o velikosti 0 + 2). Součástí domu jsou i různá zařízení, mezi které patří knihovna, společenská místnost, zimní zahrada, galerie ASTRA, klubovna, pracovní místnost a tělocvična. V rámci tohoto domu s pečovatelskou službou jsou poskytovány následující sociální služby:

- pečovatelská služba,
- základní sociální poradenství,
- centrum denních služeb,
- odlehčovací služba.

Pečovatelská služba je poskytována přímo v domácnostech seniorů a dospělých osob se zdravotním postižením, kteří nejsou schopni si sami obstarat nutné práce v domácnosti a zajistit si svoje životní potřeby nebo kteří pro svůj nepříznivý zdravotní stav potřebují pomoc jiné osoby, v případě že jim potřebnou péči nemohou zajistit rodinní příslušníci. Pečovatelská služba je poskytována 7 dní v týdnu. V roce 2009 využilo tuto službu 699 klientů. V rámci této sociální

¹⁸ Centrum sociálních služeb Poruba, příspěvková organizace [on-line]: *O nás* [citováno dne: 19.2.2010]
Dostupné z: <http://www.cssporuba.cz/>

služby je zajišťována pomoc při zvládání běžných úkonů v péči o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, dovážky obědů, pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti a zprostředkování kontaktu se společenským okolím. Klienti mohou dále využít možnosti zapůjčení si knih a časopisů z místní knihovny a zapůjčení kompenzačních pomůcek.

Prostřednictvím *základního sociálního poradenství* jsou osobám poskytovány informace potřebné k řešení jejich nepříznivé sociální situace.

Centrum denních služeb je určené osobám v důchodovém věku nebo dospělým osobám se zdravotním postižením, jimž chybí společnost. Provozní doba tohoto zařízení s kapacitou 16 osob za rok je od pondělí do pátku od 7:00 do 15:00 hodin po celý rok. V roce 2009 byla kapacita tohoto zařízení plně využita. Záleží na každém klientovi, jak dlouhou dobu zde bude denně pobývat. Mezi sociální služby, jež jsou v Centru denních služeb poskytovány, patří pomoc při zvládání běžných úkonů v péči o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, pomoc při zajištění stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským okolím, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Klienti si dále mohou vybrat z nabídky dalších služeb, mezi něž patří např. protahovací a relaxační cvičení, procvičování a trénování paměti.

Odlehčovací služba poskytována prostřednictvím Centra sociálních služeb je určena osobám, jež mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném domácím prostředí. Jedná se o pobytovou službu na jednolůžkovém nebo dvojlůžkovém pokoji celkem pro 3 osoby. Cílem odlehčovací služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek. Prostřednictvím této služby je zajišťována pomoc při zvládání běžných úkonů v péči o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským okolím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Klienti odlehčovací služby mohou dále využít možnosti zapůjčování knih a časopisů z domácí knihovny, zapůjčování

kompenzačních pomůcek a procvičování a trénování paměti. V roce 2009 využilo činnosti odlehčovací služby 9 klientů.

Domov pro matky s dětmi

Domov pro matky s dětmi nabízí pomoc matkám s dětmi, případně těhotným ženám, jež se ocitly v tíživé životní situaci (oběti všech forem domácího násilí a osoby, jež nejsou vlastními silami schopny zvládnout svou nepříznivou životní situaci) a ztratily bydlení. Ubytování je poskytováno ženám z Ostravy a okolních regionů na nezbytně nutnou dobu (zpravidla na dobu 12 měsíců). V domově je poskytováno rovněž sociální poradenství. Klientky jsou přijímány na základě jejich žádosti. Ženy zde mohou být do doby, než jejich nejstarší dítě dosáhne věku 15 let. Kapacita domova je 34 lůžek v 11 bytových jednotkách. Dvě bytové jednotky mají společnou kuchyňku, chodbičku a příslušenství. Jedna samostatná bytová jednotka slouží pro matku se třemi a více dětmi. V domově jsou vytvořeny podmínky pro samostatnou přípravu nebo pomoc s přípravou stravy, poskytnutí ubytování a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. V roce 2009 bylo v domově pro matky s dětmi ubytováno celkem 27 matek a 45 dětí.

Azylové zařízení

V azylovém zařízení je poskytována pobytová služba na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci, jež je spojená se ztrátou bydlení. Cílem je navrátit osobu do běžného života. V azylovém zařízení se nachází jeden čtyřlůžkový pokoj pro muže a jeden třílůžkový pokoj pro ženy. Klienti mohou využít zařízení kuchyně a společenské místnosti. Délka pobytu zde zpravidla nepřesahuje 1 rok. V azylovém zařízení jsou vytvořeny podmínky pro samostatnou přípravu nebo pomoc s přípravou stravy, poskytování ubytování, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským okolím. Klientům je rovněž poskytováno základní sociální poradenství, sociálně aktivizační programy, přednášky, četba, zájmové aktivity a pracovní terapie, mohou také využít možnosti zapůjčení předmětů denní potřeby do domácnosti. V azylovém zařízení bylo celkem 17 klientů za rok 2009.

Noclehárna pro lidi bez přístřeší

Noclehárna pro lidi bez přístřeší poskytuje ambulantní službu osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a o přenocování. Provozní doba zařízení je po celý rok od 18:00 do 8:00 hodin následujícího dne (v tuto dobu je ubytovaný povinen nejpozději zařízení opustit). Kapacita zařízení činí 18 lidí (15 lůžek je určených pro muže a 3 lůžka jsou určeny ženám). Během roku 2009 se v noclehárně pro lidi bez přístřeší vystřídalo celkem 126 klientů. V noclehárně jsou poskytovány podmínky pro osobní hygienu a poskytnutí přenocování osobám po předložení průkazu totožnosti a jež nejsou pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek a s agresivním chováním. Klientům je poskytováno základní sociální poradenství a základní hygienické prostředky.

Financování sociálních služeb

Centrum sociálních služeb, příspěvková organizace dostává od svého zřizovatele Úřadu městského obvodu Poruba příspěvek na provoz, jenž je přidělen z rozpočtu tohoto Úřadu městského obvodu na konkrétní účel. Tento příspěvek dostane na základě žádosti podle schváleného rozpočtu Radou Úřadu městského obvodu Poruba. Dalšími zdroji jsou příjmy ze sociálních služeb, z pronájmu nebytových prostor a dotace, jež jsou přidělovány na základě zpracovaných projektů. Centrum sociálních služeb může získat dotace z krajského úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR nebo Evropské unie, jedná se o dotace určené na vzdělávání pracovníků, vybavení zařízení a podobně. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj byla spolufinancována noclehárna pro lidi bez přístřeší spolu s azylovým zařízením.

4 KOMPARACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE VYBRANÝCH OBVODECH

V rámci této kapitoly bude porovnáno financování sociálních služeb ve vybraných městských obvodech, které jsou využívány seniory. Hlavním důvodem pro výběr sociálních služeb, jež jsou zaměřeny na seniory, bylo, že Úřad městského obvodu Ostrava – Jih poskytuje prostřednictvím svého odboru pouze sociální služby zaměřené na tyto osoby, díky čemu lze provést komparaci jen sociálních služeb určených seniorům.

V rámci městského obvodu Ostrava – Jih budou za účelem komparace použity dvě sociální služby určené pro seniory, a to pečovatelská služba a odlehčovací pobytová služba. U Centra sociálních služeb, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Úřad městského obvodu Poruba, je za účelem komparace zvolena rovněž pečovatelská služba a odlehčovací pobytová služba.

4.1 Sociální služby pro seniory v městském obvodě Ostrava – Jih

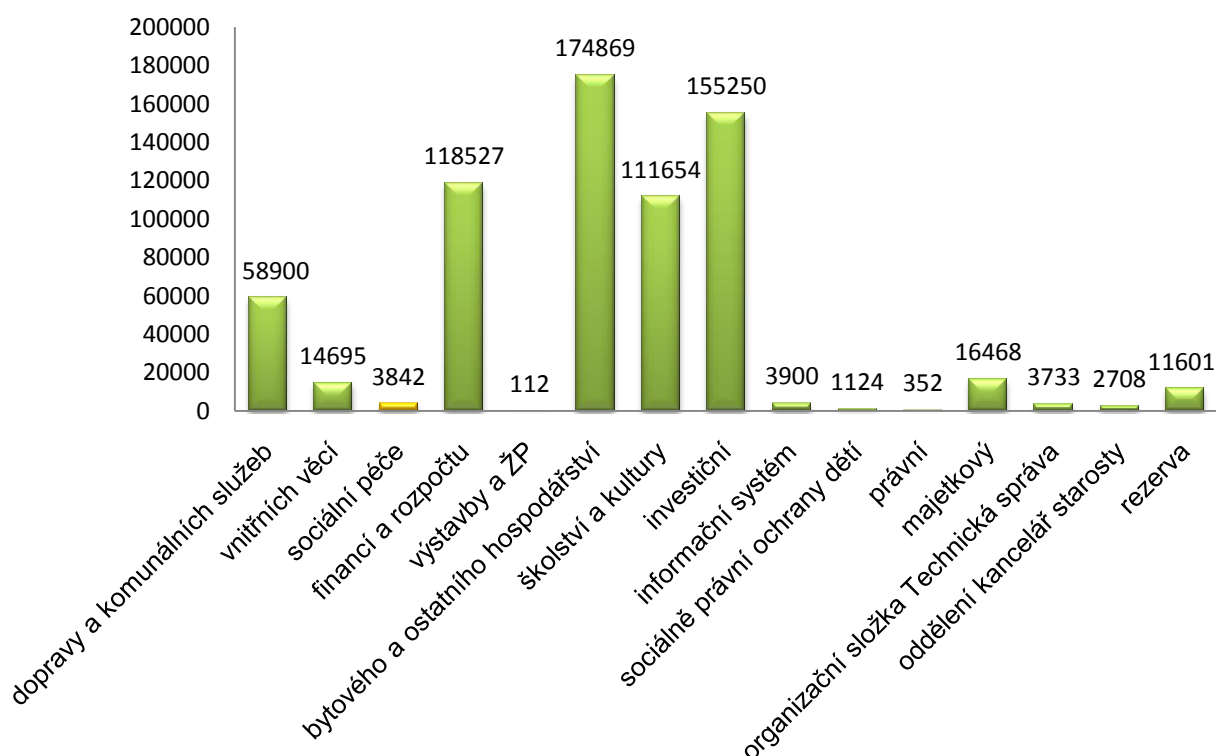
Sociální služby poskytované prostřednictvím odboru sociální péče Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih jsou financovány z rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih. Návrh na výši přidělených finančních prostředků přidělených z rozpočtu je podáván odborem sociální péče. Finanční prostředky, jež odbor obdrží, jsou určeny na pokrytí osobních a provozních nákladů jednotlivých sociálních služeb. Mezi provozní náklady patří např. náklady elektrické energie, opravy a udržování, nákup materiálu apod., finanční prostředky určené na pokrytí osobních nákladů zahrnují mzdové náklady (hrubé mzdy, dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti) a odvody na sociální a zdravotní pojištění. Návrh na výši přidělených financí je sestavován podle metodiky, jež každý rok předkládá Magistrát města Ostravy.

Výdaje rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih v rozdělení podle jednotlivých odborů v letech 2007 až 2009 jsou zpracovány v obrázcích č. 4.1 až č. 4.3, jež jsou umístěny níže.

V obrázku č. 4.1 jsou zachyceny výdaje rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih na rok 2007. Z grafického znázornění je patrné, že největší objem

finančních prostředků v roce 2007 byl určen pro odbor bytového a ostatního hospodářství. Tento objem činil 174.869.000,- Kč. Finanční prostředky určené pro odbor sociální péče, jejichž výše činila 3.842.000,- Kč, byly s 0,57 % z objemu celkového rozpočtu pátou nejnižší částkou přidělenou z rozpočtu.

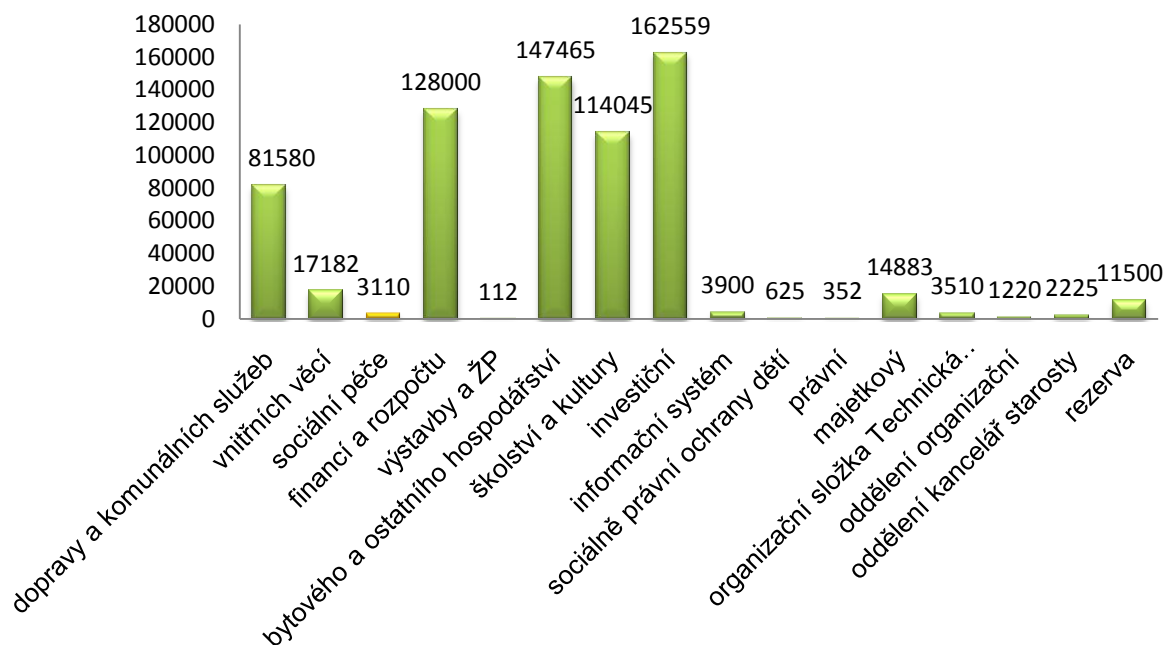
Obr. č. 4.1: Výdaje rozpočtu na rok 2007 dle jednotlivých odborů v tis. Kč

Zdroj: Rozpočet na rok 2007. Vlastní zpracování.

Obrázek č. 4.2 znázorňuje přehled finančních prostředků, jež byly vynaloženy z rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih na rok 2008 jednotlivým odborům. V roce 2008 byla největší suma financí, která činila 162.559.000,- Kč, vynaložena na odbor investiční. Finanční prostředky, jež byly přiděleny odboru sociální péče, byly ve výši 3.110.000,- Kč a činily tak 0,45 % celkového objemu rozpočtu. Finanční prostředky určené pro odbor sociální péče zaujímaly desáté místo z celkem 16 rozdělovaných položek.

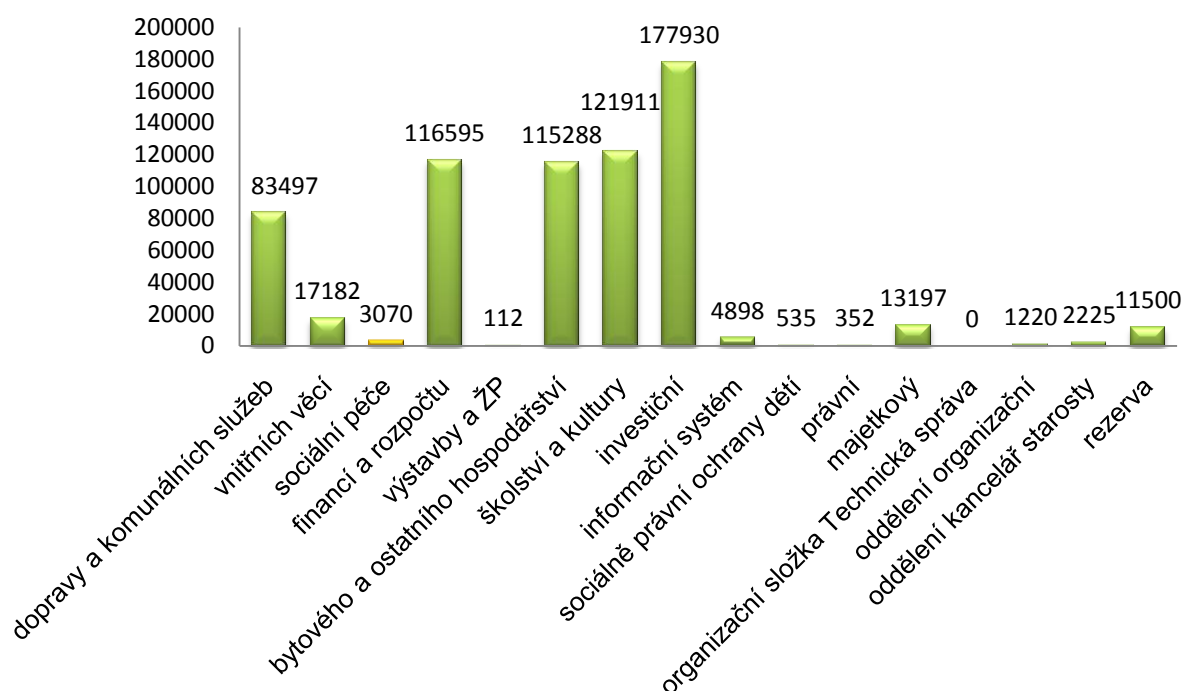
Obr. č. 4.2: Výdaje rozpočtu na rok 2008 dle jednotlivých odborů v tis. Kč

Zdroj: Rozpočet na rok 2008. Vlastní zpracování.

V obrázku č. 4.3 je zachycen přehled výdajů z rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih na rok 2009. Nejvíce finančních prostředků bylo vynaloženo na odbor investiční, a to v celkové výši 177.930.000,- Kč. V roce 2009 činily finanční prostředky určené odboru sociální péče 3.070.000,- Kč. Jednalo se o sedmý nejmenší objem finančních prostředků poskytnutých v daném roce, jenž tvořil 0,46 % celkového rozpočtu obvodu.

Obr. č. 4.3: Výdaje rozpočtu na rok 2009 dle jednotlivých odborů v tis. Kč

Zdroj: Rozpočet na rok 2009. Vlastní zpracování.

Pečovatelská služba

Cílem pečovatelské služby je udržet uživatele služby v jeho přirozeném domácím prostředí, poskytnout uživateli služby přiměřenou podporu a pomoc, jež povede k zachování soběstačnosti daného uživatele, v neposlední řadě je cílem pečovatelské služby motivovat uživatele služby k samostatné činnosti, která povede k zachování schopnosti pečovat o vlastní osobu a domácnost.

Uživatelé pečovatelské služby hradí úhradu za jednotlivé úkony, jež jsou sjednány v písemné smlouvě, a to v rozsahu, který je rovněž dohodnut v dané smlouvě. Při stanovování konkrétní výše úhrady u jednotlivce se postupuje podle vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách a schváleného sazebníku úhrad, jež byl sjednán usnesením Rady městského obvodu Ostrava – Jih.¹⁹ V příloze č. 1 je uveden ceník pečovatelské služby platný od 1. ledna 2010.

¹⁹ Úřad městského obvodu Ostrava – Jih [on-line]; OBČAN; Sociální služby; Nabídka služeb; Pečovatelská služba; Úhrada za poskytované úkony pečovatelské služby [citováno dne: 30.4.2010]

Poskytovatel má povinnost předložit uživateli služby vyúčtování úhrady za kalendářní měsíc, a to nejpozději do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Uživatel služby se zavazuje a je povinen platit úhradu zpětně, a to jednou za kalendářní měsíc, v hotovosti, pracovníci oddělení sociálních služeb na základě vydané stvrzenky. Nezaplacení úhrady za poskytnutou službu se považuje za hrubé porušení smlouvy, díky kterému může poskytovatel smlouvu vypovědět.²⁰

Na provoz pečovatelské služby jsou určeny finanční prostředky z rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih. Jedná se o finanční prostředky určené na úhradu osobních a provozních nákladů, jež jsou s danou sociální službou spojeny. Přehled jednotlivých prostředků, jež byly z rozpočtu poskytnuty, je zachycen ve finančních rozvahách, jež jsou zpracovány v následujících tabulkách.

Tab. č. 4.1: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2007

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	2.187.000
Osobní náklady celkem	5.504.000
Náklady celkem:	7.691.000

Zdroj: Finanční rozvaha za rok 2007. Vlastní zpracování.

Z tabulky č. 4.1 je patrné, že celkové náklady na zajištění pečovatelské služby činily v roce 2007 celkem 7.691.000,- Kč. Největší obnos finančních prostředků, jež je s poskytováním služby spojen, je určen na úhradu osobních nákladů, a to ve výši 5.504.000,- Kč.

Tab. č. 4.2: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2008

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	2.230.000
Osobní náklady celkem	6.413.000
Náklady celkem:	8.643.000

Zdroj: Finanční rozvaha za rok 2008. Vlastní zpracování.

Dostupné z: http://www.ovajih.cz/view_doc.php?section=167&doc_id=3460

²⁰ Úřad městského obvodu Ostrava – Jih [on-line]; OBČAN; Sociální služby; Nabídka služeb; Pečovatelská služba; Úhrada za poskytované úkony pečovatelské služby [citováno dne. 30.4.2010]

Dostupné na: http://www.ovajih.cz/view_doc.php?section=167&doc_id=3460

V tabulce č. 4.2 je zachycen přehled osobních a provozních nákladů, které jsou spojeny s provozováním pečovatelské služby v roce 2008. Celkové náklady spojené s provozem této sociální služby činily 8.643.000,- Kč. Největší objem finančních prostředků v celkové výši 6.413.000,- Kč, je určen na úhradu osobních nákladů.

Tab. č. 4.3: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2009

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	2.282.000
Osobní náklady celkem	6.622.000
Náklady celkem:	8.904.000

Zdroj: Finanční rozvaha za rok 2009. Vlastní zpracování.

Tabulka č. 4.3 zachycuje přehled osobních a provozních nákladů spojených s provozem pečovatelské služby v roce 2009. Celkové náklady byly vykalkulovány ve výši 8.904.000,- Kč. Největší objem financí v částce 6.622.000,- Kč byl určen rovněž na platy zaměstnanců.

Odlehčovací pobytová služba

Cílem odlehčovací pobytové služby je překonávat či zmírňovat překážky plynoucí ze snížené soběstačnosti seniorů, jež je zapříčiněna chronickým onemocněním, zdravotním postižením či věkem, poskytnout přiměřenou pomoc a podporu pečujícím rodinám po nezbytnou dobu zajištěním péče o jejich příbuzného, motivovat osoby k samostatné činnosti, jež povede k opětovnému získání schopnosti pečovat o vlastní osobu a domácnost.

V příloze č. 2 je uveden sazebník úhrad za poskytování odlehčovací pobytové služby v Zařízení denního pobytu pro seniory s nepřetržitým provozem platný od 1. ledna 2010

Při stanovení konkrétní výše úhrad uživatele je postupováno individuálně podle rozsahu a četnosti požadovaných úkonů, celkové sociální situace a schváleného sazebníku úhrad dle usnesení Rady městského obvodu Ostrava – Jih.

Na provoz odlehčovací pobytové služby jsou určeny finanční prostředky z rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih. Jedná se o finanční prostředky určené na úhradu osobních a provozních nákladů, jež jsou s danou sociální službou spojeny. Přehled objemů finančních prostředků, jež byly z rozpočtu poskytnuty, je zachycen ve finančních rozvahách, jež jsou zpracovány v následujících tabulkách.

Tab. č. 4.4: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2007

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	293.000
Osobní náklady celkem	2.251.000
Náklady celkem:	2.544.000

Zdroj: Finanční rozvaha za rok 2007. Vlastní zpracování.

Tabulka č. 4.4 zachycuje přehled osobních a provozních nákladů, jež jsou spojeny s poskytováním odlehčovací pobytové služby v roce 2007. Celková výše nákladů činila 2.544.000,- Kč, z toho největší náklady tvoří osobní náklady ve výši 2.251.000,- Kč.

Tab. č. 4.5: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2008

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	310.000
Osobní náklady celkem	2.588.000
Náklady celkem:	2.898.000

Zdroj: Finanční rozvaha za rok 2008. Vlastní zpracování.

V tabulce č. 4.5 je zachycen přehled osobních a provozních nákladů spojený s provozováním odlehčovací pobytové služby za rok 2008. Suma těchto nákladů činila 2.898.000,- Kč. Největší objem prostředků je určen na osobní náklady, a to ve výši 2.588.000,- Kč.

Tab. č. 4.6: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2009

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	318.000
Osobní náklady celkem	2.664.000
Náklady celkem:	2.982.000

Zdroj: Finanční rozvaha za rok 2009. Vlastní zpracování.

V tabulce č. 4.6 je přehled osobních a provozních nákladů určených pro zajištění chodu odlehčovací pobytové služby. Celková výše nákladů činí 2.982.000,- Kč. Největší položku ve výši 2.664.000,- Kč činí osobní náklady.

4.2 Sociální služby pro seniory v městském obvodu Poruba

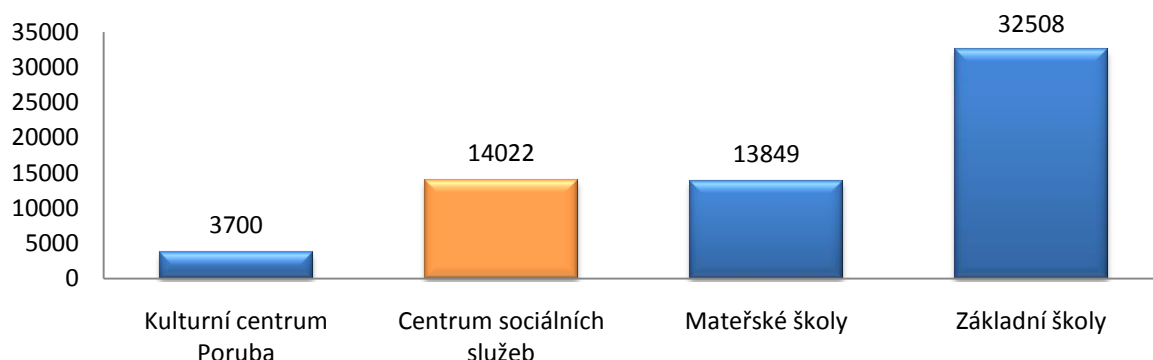
Městský obvod Poruba je zřizovatelem 24 příspěvkových organizací, mezi něž patří Kulturní centrum Poruba, Centrum sociálních služeb, deset mateřských škol a dvanáct základních škol, kterým městský obvod v rámci svého ročního rozpočtu poskytuje pravidelně měsíčně příspěvek na provoz.

Všechny příspěvkové organizace hospodaří se svěřeným příspěvkem účelně a hospodárně. V případě vzniku potřeby dalších finančních prostředků příspěvkových organizací předloží organizace návrh odboru péče o občany, jenž zhodnotí jeho oprávněnost a předloží návrh na realizaci v rámci rozpočtové soustavy. Úřad městského obvodu Poruba jako zřizovatel příspěvkovým organizací dokrývá náklady na odpisy dlouhodobého majetku.

Přehled dotací, jež jsou poskytnuty zřizovaným příspěvkovým organizacím z rozpočtu Úřadu městského obvodu Poruba, je zachycen v obrázku č. 4.4 až obrázku č. 4.6.

Z obrázku č. 4.4 vyplývá, že celkové dotace poskytnuté Úřadem městského obvodu Poruba na provoz zřízených příspěvkových organizací činily celkem 64.079.000,- Kč. Největší příspěvek ve výši 32.508.000,- Kč na provoz je poskytnut dvanácti základním školám, jejichž zřizovatelem je Úřad městského obvodu Poruba zřizovatelem. Na provoz Centra sociálních služeb byly z rozpočtu na rok 2007 poskytnuty dotace ve výši 14.022.000,- Kč, což tvoří 21,8 % celkových dotací na příspěvkové organizace obvodu.

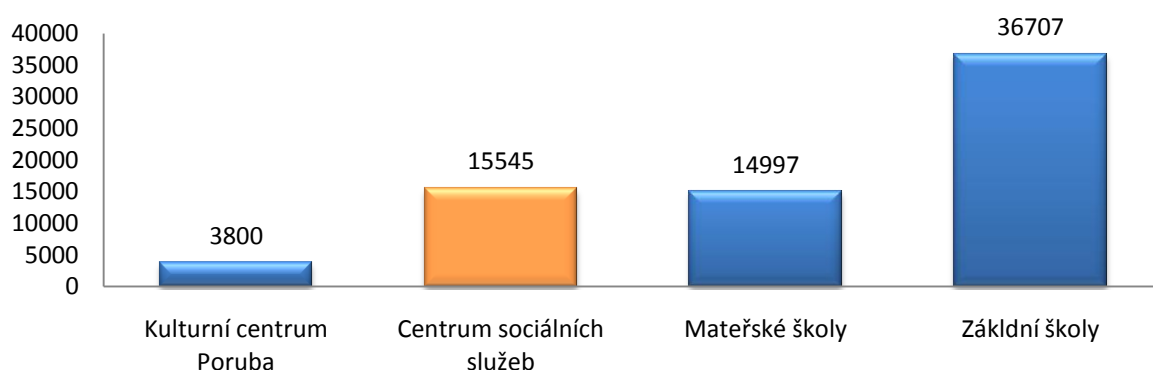
Obr. č. 4.4: Dotace z rozpočtu na rok 2007 jednotlivým příspěvkovým organizacím v tis. Kč

Zdroj: Rozpočet na rok 2007. Vlastní zpracování.

Obrázek č. 4.5 znázorňuje přehled dotací poskytnutých příspěvkovým organizacím v roce 2008. Celková výše dotací v tomto roce byla 71.049.000,- Kč. Nejvíce finančních prostředků bylo poskytnuto na provoz základních škol, celková výše těchto prostředků činila 36.707.000,- Kč. Dotace určené na provoz Centra sociálních služeb činily svými 21,8 % z celkového objemu finančních prostředků, 15.545.000,- Kč.

Obr. č. 4.5: Dotace z rozpočtu na rok 2008 jednotlivým příspěvkovým organizacím v tis. Kč

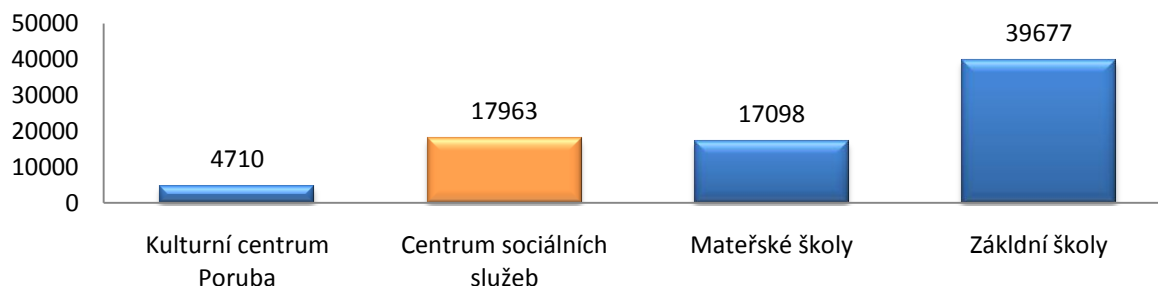

Zdroj: Rozpočet na rok 2008. Vlastní zpracování.

Na obrázku č. 4.6 je zachyceno rozdělení finančních prostředků v celkové výši 79.448.000,- Kč zřízeným příspěvkovým organizacím. Jako v předchozích dvou letech bylo nejvíce finančních prostředků rozděleno zřízeným základním školám. Suma těchto prostředků činila 39.677.000,- Kč. Centrum sociálních služeb dostalo

v tomto roce na svůj provoz 22,6 % z celkového objemu finančních prostředků na příspěvkové organizace. Celkem tedy 17.963.000,- Kč.

Obr. č. 4.6: Dotace z rozpočtu na rok 2009 jednotlivým příspěvkovým organizacím v tis. Kč

Zdroj: Rozpočet na rok 2009. Vlastní zpracování.

Pečovatelská služba

Prostřednictvím pečovatelské služby je seniorům a dospělým osobám se zdravotním postižením, jež nejsou schopni postarat se sami o sebe, zajišťovaná pomoc při zvládání nutných prací v domácnosti a zajišťování jejich životních potřeb, a to v případě, že jim potřebnou pomoc nemohou zajistit rodinní příslušníci.

Klienti pečovatelské služby hradí úhradu za jednotlivé úkony, jež jsou sjednány v písemné smlouvě mezi daným klientem a poskytovatelem pečovatelské služby. Úkony jsou hrazeny v závislosti na rozsahu, jež je dohodnut v dané smlouvě. Při stanovování konkrétní výše úhrady u uživatele služby se postupuje podle vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách a schváleného sazebníku úhrad. Sazebník úkonů pečovatelské služby platný od 1. února 2010 je uveden v příloze č. 3.

Na provoz pečovatelské služby jsou určeny finanční prostředky, jež jsou formou dotací poskytnuty z rozpočtu Úřadu městského obvodu Poruba. Dotace jsou určeny k pokrytí provozních nákladů, mezi něž patří např. náklady elektrické energie, opravy a udržování, nákup materiálu apod., dotace jsou rovněž určeny na pokrytí osobních nákladů, jež zahrnují mzdové náklady (hrubé mzdy, dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti) a odvody na sociální a zdravotní pojištění.

Přehled jednotlivých nákladů spojených s poskytováním pečovatelské služby je zachycen v tabulce č. 4.7 až tabulce č. 4.9.

Tab. č. 4.7: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2007

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	2.387.000
Osobní náklady celkem	9.697.000
Náklady celkem:	12.101.000

Zdroj: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby. Vlastní zpracování.

Tabulka č. 4.7 znázorňuje přehled nákladů, jež jsou spojeny s poskytováním pečovatelské služby. V roce 2007 činily celkové náklady na tuto službu 12.101.000,- Kč. Více než polovina těchto nákladů je tvořena osobními náklady, které dosáhly výše 9.697.000,- Kč.

Tab. č. 4.8: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2008

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	3.039.000
Osobní náklady celkem	8.064.000
Náklady celkem:	11.103.000

Zdroj: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby. Vlastní zpracování.

V tabulce č. 4.8 je zachycen vývoj nákladů pečovatelské služby v roce 2008, jejichž výše se oproti předchozímu roku snížila na celkových 11.103.000,- Kč. I v tomto roce činí i přes své snížení větší polovinu osobní náklady, jež byly ve výši 8.064.000,- Kč.

Tab. č. 4.9: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2009

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	4.573.000
Osobní náklady celkem	10.496.000
Náklady celkem:	15.069.000

Zdroj: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby. Vlastní zpracování.

Z tabulky č. 4.9 je patrné, že celkové náklady spojené s poskytováním pečovatelské služby v roce 2009 byly 15.069.000,- Kč. Největší měrou se na celkových nákladech podílejí osobní náklady ve výši 10.496.000,- Kč.

Odlehčovací pobytová služba

Odlehčovací pobytová služba poskytována prostřednictvím Centra sociálních služeb je určena osobám, jež mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném domácím prostředí.

Při stanovování výše úhrady jednotlivých klientů je stejně jako u pečovatelské služby zohledňována vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Úhrada jednotlivých úkonů se stanovuje na základě schváleného sazebníku platného od 1. února 2010, jež je uveden v příloze č. 4.

Na provoz odlehčovací pobytové služby jsou určeny dotace z rozpočtu Úřadu městského obvodu Poruba. Přidělené finanční prostředky jsou určeny na pokrytí provozních nákladů, jež zahrnují např. náklady elektrické energie, opravy a udržování, nákup materiálu apod., finance jsou také určeny na pokrytí osobních nákladů, které zahrnují mzdové náklady (hrubé mzdy, dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti) a odvody na sociální a zdravotní pojištění. Tabulky č. 4.10 až 4.12 zachycují přehled nákladů na odlehčovací pobytovou službu v letech 2007 až 2009.

Tab. č. 4.10: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2007

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	258.000
Osobní náklady celkem	1.686.000
Náklady celkem:	1.944.000

Zdroj: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby. Vlastní zpracování.

Tabulka č. 4.10 zobrazuje přehled nákladů, jež byly v roce 2007 spojeny s poskytováním odlehčovací pobytové služby. Celková výše těchto nákladů činila 1.944.000,- Kč. Největší položku tvořily osobní náklady, a to ve výši 1.686.000,- Kč.

Tab. č. 4.11: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2008

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	361.000
Osobní náklady celkem	1.397.000
Náklady celkem:	1.758.000

Zdroj: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby. Vlastní zpracování.

V tabulce č. 4.11 je zachycen přehled nákladů odlehčovací pobytové služby za rok 2008. Výše celkových nákladů dosáhla 1.758.000,- Kč. Náklady nejvíce narostly díky osobním nákladům, jež byly ve výši 1.397.000,- Kč.

Tab. č. 4.12: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2009

Druh nákladů	Náklady v Kč
Provozní náklady celkem	384.000
Osobní náklady celkem	1.447.000
Náklady celkem:	1.831.000

Zdroj: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby. Vlastní zpracování.

Z tabulky č. 4.12 vyplývá, že celkové náklady na odlehčovací pobytovou službu v roce 2009 činily 1.831.000,- Kč, na nichž se největší měrou podílely osobní náklady v celkové výši 1.447.000,- Kč.

4.3 Srovnání sociálních služeb

V této podkapitole se autorka blíže zabývá vzájemným porovnáním sociálních služeb pro seniory, jež poskytují vybrané městské obvody, tedy Ostrava – Jih a Ostrava Poruba. V tabulce č. 4.13 je pro názornost uveden přehled všech poskytovaných sociálních služeb v daných městských obvodech. Z tabulky vyplývá, že městský obvod Ostrava – Jih zaměřuje sociální služby pouze na seniory, zatímco v městském obvodu Ostrava Poruba jsou sociální služby určeny pro více cílových skupin.

Tab. č. 4.13: Přehled poskytovaných sociálních služeb ve vybraných obvodech

	2007		2008		2009	
	Ostrava - Jih	Poruba	Ostrava - Jih	Poruba	Ostrava - Jih	Poruba
Pečovatelská služba	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Odlehčovací pobytová služba	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Azylové zařízení	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO
Domov pro matky s dětmi	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO
Noclehárna pro lidi bez přístřeší	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO
Centrum denních služeb	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO

Zdroj: Vlastní zpracování.

V tabulce č. 4.14 je znázorněno srovnání nákladů na provoz pečovatelské služby a odlehčovací pobytové služby v městském obvodu Ostrava – Jih a Ostrava Poruba. Z přehledu nákladů pečovatelské služby vyplývá, že městský obvod Ostrava – Jih vynakládá na provoz této sociální služby méně finančních prostředků než městský obvod Ostrava Poruba. Náklady na provoz pobytové sociální služby jsou naopak větší u městského obvodu Ostrava – Jih. Pro lepší přehlednost je vývoj nákladů jednotlivých sociálních služeb zachycen v níže umístěných grafech.

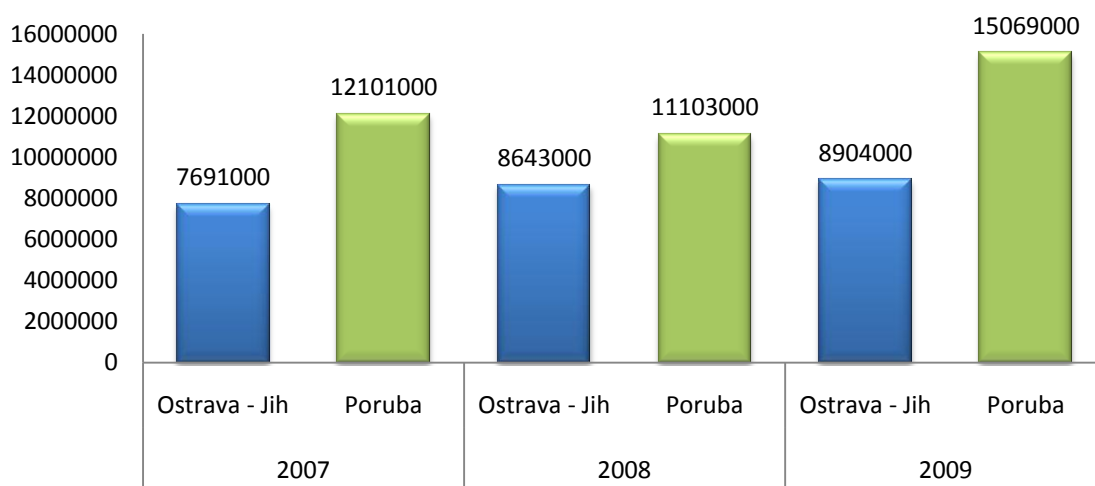
Tab. č. 4.14: Srovnání nákladů na pečovatelskou službu a odlehčovací pobytovou službu

	2007		2008		2009	
	Ostrava - Jih	Poruba	Ostrava - Jih	Poruba	Ostrava - Jih	Poruba
Pečovatelská služba	7.691.000	12.101.000	8.643.000	11.103.000	8.904.000	15.069.000
Odlehčovací pobytová služba	2.544.000	1.944.000	2.898.000	1.758.000	2.982.000	1.831.000

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek č. 4.7 zachycuje vývoj nákladů v letech 2007 až 2009 u pečovatelské služby v městském obvodě Ostrava – Jih a Ostrava Poruba a vyplývá z něj, že na provoz pečovatelské služby vynakládá vyšší finanční prostředky městský obvod Ostrava Poruba. Mezi léty 2007 a 2008 sice došlo k mírnému poklesu a to o 998.000,- Kč, zato mezi léty 2008 a 2009 došlo k meziročnímu nárůstu o 3.966.000,- Kč, což znamenalo nejvyšší navýšení v rámci sledovaných obvodů za celé sledované období. Městský obvod Ostrava – Jih oproti tomu pravidelně meziročně zvyšuje investici do provozu pečovatelské služby, a to mezi léty 2007 a 2008 o 952.000,- Kč a mezi léty 2008 a 2009 o 261.000,- Kč.

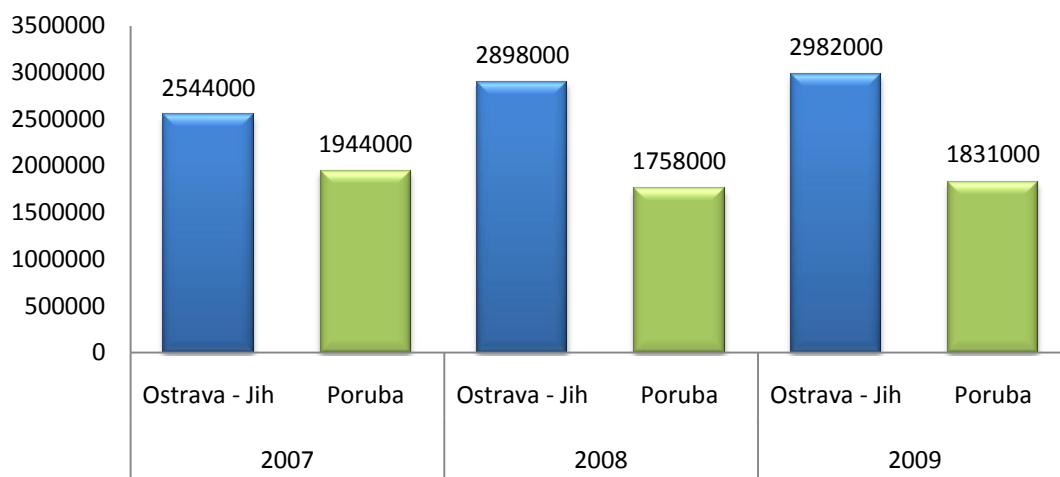
Obr. č. 4.7: Vývoj nákladů na provoz pečovatelské služby

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek č. 4.8 zachycuje vývoj nákladů v letech 2007 až 2009 u odlehčovací pobytové služby v městském obvodě Ostrava – Jih a Ostrava Poruba a vyplývá z něj, že na provoz odlehčovací pobytové služby vynakládá vyšší finanční prostředky městský obvod Ostrava - Jih, ve kterém dochází každoročně k navýšení nákladů, nicméně mezi léty 2008 a 2009 se zvyšování výrazně zpomalilo. Zatímco mezi léty 2007 a 2008 došlo k meziročnímu nárůstu o 354.000,- Kč, tak v následujícím roce činilo navýšení pouze 84.000,- Kč. V městském obvodě Ostrava Poruba dochází ve sledovaném období k výkyvu ve financování, a to následujícím způsobem. Mezi léty 2007 a 2008 došlo ke snížení nákladů o 186.000,- Kč, což je zároveň nejvyšší pokles ve výdajích na provoz odlehčovací pobytové služby za sledované období. Oproti tomu mezi léty 2008 a 2009 došlo k nárůstu o 73.000,- Kč.

Obr. č. 4.8: Vývoj nákladů na provoz odlehčovací pobytové služby

Zdroj: Vlastní zpracování.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce je zaměřena na oblast sociálních služeb, přesněji na poskytování a financování sociálních služeb z rozpočtu ve vybraných městských obvodech Statutárního města Ostravy, a to městských obvodů Ostrava – Jih a Ostrava Poruba. Důvodem pro výběr těchto dvou městských obvodů byl přibližně stejný počet obyvatel.

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat financování sociálních služeb ve vybraných městských obvodech a zhodnocení efektivního rozdělení finančních prostředků z rozpočtu určených na financování sociálních služeb zaměřených na seniory. Bakalářská práce byla zaměřena na sociální služby určené pro seniory, jelikož se jednalo o jediné sociální služby, jež poskytují oba městské obvody, díky čemuž lze provést komparaci jen těchto sociálních služeb.

V rámci třetí kapitoly se autorka seznámila se dvěma způsoby poskytování sociálních služeb, a to prostřednictvím úřadu městského obvodu jako je tomu u městského obvodu Ostrava - Jih a prostřednictvím příspěvkové organizace, již založil městský obvod Ostrava Poruba. Autorka byla seznámena s výhodami i nevýhodami jednotlivých způsobů poskytování, na základě kterých si vytvořila vlastní názor o tom, který způsob poskytování sociálních služeb je výhodnější.

V poslední kapitole je provedeno srovnání financování sociálních služeb v městském obvodu Ostrava – Jih a Ostrava Poruba. Jedná se o srovnání pečovatelské služby a odlehčovací pobytové služby. Komparace byla provedena za léta 2007 až 2009. Graficky jsou zde uvedeny výdaje z rozpočtu Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih určené odboru sociální péče na provoz pečovatelské a odlehčovací pobytové služby, celková výše těchto výdajů byla ve sledovaném období 10.022.000,- Kč, přiděl finančních prostředků se od roku 2007 stále snižoval. Prostřednictvím tabulek jsou zobrazeny provozní a osobní výdaje spojené s provozováním zmíněných služeb. V grafickém zobrazení nalezneme přehled dotací poskytnutých Centru sociálních služeb, příspěvkové organizaci na provoz pečovatelské a odlehčovací pobytové služby. Výše přidělených dotací od roku 2007 stále stoupala, za sledované období byly z rozpočtu určeny dotace v celkové výši 47.530.000,- Kč. Prostřednictvím

tabulek je rovněž představen vývoj osobních a provozních nákladů spojených s danými službami.

Podle autorčina názoru je výhodnější volba příspěvkové organizace. Údaje, které jsou spojené s poskytováním sociálních služeb, zahrnují veškeré náklady, jež jsou spojené s danou službou. Např. v roce 2009 využilo pečovatelskou službu prostřednictvím Centra sociálních služeb celkem 699 klientů s celkovými náklady 15.069.000,- Kč. Pečovatelskou službu poskytnutou v tomtéž roce Úřadem městského obvodu Ostrava – Jih využilo 651 klientů s celkovými náklady 8.904.000,- Kč. Z výše uvedených hodnot by se dalo říct, že pečovatelská služba provozovaná úřadem je levnější, ale je potřeba brát v úvahu, že v těchto nákladech nejsou zahrnuty finanční prostředky určené na platy zaměstnancům úřadu, jakož i finance využívané na vybavení kanceláří apod., jež jsou součástí celkových nákladů úřadu určených na provoz úřadu.

V úvodu bakalářské práce byla stanovena hypotéza: *Městské obvody statutárního města Ostravy organizují poskytování sociálních služeb stejným způsobem*, jež byla vyvrácena. Městské obvody statutárního města Ostravy totiž neposkytují sociální služby stejným způsobem, je na zvážení jednotlivých městských obvodů jaké sociální služby a v jakém rozsahu budou poskytovat, v neposlední řadě je na jejich uvážení i způsob, jakým budou sociální služby poskytovat. Úřady městských obvodů mohou rozhodnout o tom, že sociální služby budou poskytovat prostřednictvím úřadu městského obvodu, jako je tomu v případě městského obvodu Ostrava – Jih nebo mohou za tímto účelem zřídit samostatnou příspěvkovou organizaci jako je tomu u městského obvodu Ostrava Poruba.

Z důvodu omezeného rozsahu práce a nedostatečně rozpracovaných statistik o nákladech na jednotlivé služby, jež vedou na Úřadě městského obvodu Ostrava – Jih i v Centru denních služeb, se autorka nemohla zabývat problematikou financování sociálních služeb do větší hloubky. Autorka se hodlá zabývat touto problematikou i do budoucna.

SEZNAM LITERATURY

Publikace:

- [1] MUDr. DOLANSKÝ, H., Ph.D. *Ekonomie zdravotnických a sociálních služeb*. 1. vyd. Opava: Slezská univerzita Opava, Filozoficko – přírodovědecká fakulta, Ústav ošetřovnictví, 2008. 133 s. ISBN 978-80-7248-482-9.
- [2] KOZLOVÁ, L. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: TRITON, 2005. 79 s. ISBN 80-7254-662-7.
- [3] KREBS, V. *Sociální politika*. 3. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. 502 s. ISBN 80-8357-050-5.
- [4] MATOUŠEK, O. a kol. *Sociální služby*. Praha: Portál, s.r.o., 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
- [5] PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.
- [6] Základní ukazatele z oblasti práce a sociálního zabezpečení v ČR, ve vývojových řadách a grafech (neprodejná účelová publikace), 1. vyd., Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2008. 60 s. ISBN 978-80-86878-84-3.
- [7] TOMEŠ, I. a kol. *Sociální správa*. 2. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2009. 304 s. ISBN 978-80-7367-483-0.

Právní normy:

- [8] Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů.
- [10] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [11] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [12] Obecně závazná vyhláška č. 11/2000, Statut města Ostravy.

Internetové zdroje:

- [13] plánování sociálních služeb Ostrava; Komunitní plánování, [Citováno dne: 19.2.2010], Dostupné z: <http://www.kpostrava.cz/komunitni-planovani/>
- [14] Finance.cz; Sociální podpora; Sociální služby; Úhrada za poskytnuté sociální služby; [citováno 30.11.2009], Dostupné z: <http://www.finance.cz/socialni-podpora/informace/socialni-sluzby/uhrada/>

- [15] Centrum sociálních služeb Poruba, příspěvková organizace; O nás, [citováno dne: 19.2.2010], Dostupné z: <http://www.cssporuba.cz/>
- [16] Úřad městského obvodu Ostrava – Jih; OBČAN; Sociální služby; Nabídka služeb; Pečovatelská služba; Úhrada za poskytované úkony pečovatelské služby, [citováno dne: 30.4.2010],
Dostupné z: http://www.ovajih.cz/view_doc.php?section=167&doc_id=3460

SEZNAM TABULEK

Tab. 2.1: Výše příspěvku na péči

Tab. č. 3.1: Počet obyvatel v městském obvodu Ostrava – Jih v letech 2004 až 2009

Tab. č. 3.2: Počet obyvatel v městském obvodu Poruba v letech 2004 až 2009

Tab. č. 4.1: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2007

Tab. č. 4.2: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2008

Tab. č. 4.3: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2009

Tab. č. 4.4: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2007

Tab. č. 4.5: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2008

Tab. č. 4.6: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2009

Tab. č. 4.7: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2007

Tab. č. 4.8: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2008

Tab. č. 4.9: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2009

Tab. č. 4.10: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2007

Tab. č. 4.11: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2008

Tab. č. 4.12: Finanční rozvaha k zajištění provozu služby v roce 2009

Tab. č. 4.13: Přehled poskytovaných sociálních služeb ve vybraných obvodech

Tab. č. 4.14: Srovnání nákladů na pečovatelskou službu a odlehčovací pobytovou službu

SEZNAM GRAFŮ

Obr. č. 2.1: Základní druhy sociálních služeb

Obr. č. 2.2: Poskytovatelé sociálních služeb

Obr. č. 4.1: Výdaje rozpočtu na rok 2007 dle jednotlivých odborů v tis. Kč

Obr. č. 4.2: Výdaje rozpočtu na rok 2008 dle jednotlivých odborů v tis. Kč

Obr. č. 4.3: Výdaje rozpočtu na rok 2009 dle jednotlivých odborů v tis. Kč

Obr. č. 4.4: Dotace z rozpočtu na rok 2007 jednotlivým příspěvkovým organizacím v tis. Kč

Obr. č. 4.5: Dotace z rozpočtu na rok 2008 jednotlivým příspěvkovým organizacím v tis. Kč

Obr. č. 4.6: Dotace z rozpočtu na rok 2009 jednotlivým příspěvkovým organizacím v tis. Kč

Obr. č. 4.7: Vývoj nákladů na provoz pečovatelské služby

Obr. č. 4.8: Vývoj nákladů na provoz odlehčovací pobytové služby

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB – TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 4.5.2010.....

Markéta Kotasová

Markéta Kotasová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Horní 791/3, Ostrava, Hrabůvka 700 30

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Ceník pečovatelské služby Ostrava – Jih platný od 1. 1. 2010

Příloha č. 2 - Ceník odlehčovací pobytové služby Ostrava – Jih platný od 1. 1. 2010

Příloha č. 3 - Ceník pečovatelské služby Centra sociálních služeb Poruba platný od 1. 2. 2010

Příloha č. 4 - Ceník odlehčovací pobytové služby Centra sociálních služeb Poruba platný od 1. 2. 2010